Խրթանպոլ իշին տէնէվի գըյմէթի 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »

Թաշրալար իշին բոսֆոր իւճրէթի պիդէ օլարագ,
Սէնէվի գըյ. 12 մէճիտ.
6 այլըգ 6 »
3 այլըգ 3 »

Եւրոպէն նիւսխէսիզ սաթըլըր իքի ղուրուշա։

Մասիսի Էրֆեար

1878 ՓԵՏՐՎԱՐ 28 ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ ՏՐԱՕ ՐԷՊԻԼԷՎԼԷԼ Գ
ՍԱԼԸ Նո. 3691
ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 12

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ինճի տէֆթա 3, 2 ինճի տէֆթա 2, 3 ինճիւ վէ սայիր տէֆթալար իշին 1 ղրշ Իլան սրբասրնա գոնուլմաեան իլան սաթ ըրը 5 ղրշ։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթատա Բէնճէշէնպիհ բազարընտա վագը Նր. 41 Իբսի խանընտա Կարապետ Ֆանոսեան իսմինէ իր սալ իտիլէճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիէննա, 9 մարտ

Մէճլիսի մէպուսանտա գոնթ Անտրասի, բոլիթիգայի խարիճիէյի խիւլասա վէճհէլէ պէեան իլէ, հէնուզ սուրէթի սահիհէտէ մալիւմ օլմաեան մուգատտէմաթը սուլհեէ հազրընտա միւղաքէրէեէ կիրիշմէքլիյի բէտտա իտէրէք, գոնկրէնին իմթիհանընտէն էվվել միւզաքէրէնին միւնասիպէթսիզ օլտուղունու իֆատէ իլէ պէրատէր, գոնկրէնին նազարը թէտգիգինէ արդ օլունճաղ մէվատտ, ումումուն զանն իյլէտիկի գատար մուճիպի էնտիշէ օլմասը միհթէմէլ օլտուղունու իլավէյի մագալ իյլէմիշ, վէ պուտէհու, «Նէ Ավթրիա վէ Նէ տէ Էվրոպա մէնաֆիի տիւշարը զարար օլմաեաճաղ սուրէթտէ հարալը Նէթիճէլէրինին մահտուտ գալմասընը թալեպ իթմէլիյիզ, վէ պու սուրէթլէ սուլհէն թէսվիէյի մալահաթ իտիլէրէք, թէշէպիւսաթը ճէպրիեէտէն սագընընմալը տըր։ Պու իսէ գոնկրէնին իշի տիր։ Մուհարէպէնին Նէթայիճի Ֆիլիլիէսինի պու նոգթայի նազարլա իթթիհատ իթտիրմէք գոնկրէնին վազիֆէսի տիր» տէմիշ, վէ նութգունա պէր վէճհի աթի խիթամ վիրմիշ տիր։

«Գաթի վէ տէվամը պէր սուրէթի թէսվիեէտէ պէր թազըմ միւշքիլաթ օլուպ, պունուն իշին Էվրոբանընը իթթիհադը լազըմ տըր։ Ֆագաթ գոնկրէնին միւզաքէրաթընտան հիւսնի իթթիֆագ իւմիտ իթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր»։

Լոնտրա, 11 մարտ

Միկէթ մէճլիսինէ սըր Բոպէրթ Բիլ, միլէթ մէճլիսի ազասընտան միւրէքքէպ պիր գոմիթէ թէշքիլ օլունտուգտա, գոնկրէսէ լորտ Տէրսլի մուրախխաս թայէին օլունսա, մինասիպ օլմա՞զ մը տէյի սիւալ իտէճէկինի պիլտիրտի։

Մալիեէ նազիրը սըր Սթաֆորթ Նորթզըթ, Ինկիլթէրրանընն, Եունան տէվլէթի թարաֆընտան սախի գոնկրէսէ պիր մուրախխաս պուլունտուրուլմասընը թալեպ իյլէմիշ օլտուղունու թասդիգ իյլէմիշ։

Բարիս, (պուլվար) 11 մարտ

Ֆոնտը ֆոնտոսու 3 0/0 110-30
Էսհամը ումումի 8-40

Աթինա, 8 մարտ

Ժէնէրալ Կրանթ պու կիւն Բիրէաեա վասըլ օլտու։ Մարէն, Վանտալիա վէ Աւիանս նաման զըրհլըլար միւշարիւէյհին ըրիֆագաթընտա պուլունմուշլար տըր։ Ժէնէրալը միւշարիւէյհ հազրէթլէրի իսկէլտէ տայիրէյի պէլէտիեէ ազասը, վէ չէհիր էմինի թարաֆլարընտան գապուլ օլունտու։ Վէ Աթինանընշըմէնտըֆէր սթասիօնունա միւվասէլէթինէ Աթթիգ չէհիր էմինի, գապըթա մէմուրու վէ Տոր իւլ Ֆիւնունուն մուալլիմլէրի թարաֆլարընտան գապուլ օլունտու։ Էհալիտէն բէք չոգ սէյիրճի վար իսի։

Ժէնէրալ Կրանթ անիտէ գրալա ֆիգիթա վիրիպ, մուախխարէն Ամէրիգա սէֆարէթխանէսինէ ինմիշ տիր։

ԱԺԱՆՍ ՊՕՐՏԷԱՆՕ

Լոնտրա, 9 մարտ

Վի քէլա, լորտ Պիզոնսֆիլտին խանէսինտէ իմթիհա իյլէտի։

Լորտ Լայընս, Ինկիլթէրրա թարաֆընտան գոնկրէսէ մուրախխաս թայէին օլունտու։

Լորտ Տէրպինին, տէվլէթի Ամիեէ իլէ Բուսիա պէյնինտէ միւնագըշ օլան միւսալահանամէնին քեամիլն գոնկրէսէ թէպիլ օլունմասընը գոնկրէսէ թէքրիր իտէճէյի թէէմին օլունուեօր։

Վիէննա, 9 մարտ

Գոնթ Անտրասի միլէթ մէճլիսինտէ, տէվլէթին մէնաֆիինի մուհաֆազա գրմնընտա լիւզում կէորիւլէպիլէճէք մէմուրին ղայրի մէսարիֆաթ իշին 60 միլեոն ֆիորինլիք ֆէվգէլատէ պիր գրէտիթո թալեպ իյլէտի։ Մէգքիւր գրէտիթո ասաքիրի պահրիեէ վէ պէրրիէ իշին տիր։

Պոսնա միւթէճիլէրինէ վիրիլմէքտէ օլան իեանէլէր քէսիլմի։

Գրըմըզը քիթապ նէշր օլունտու։ Պու քիթապտա շարդ իշլէրինէ տայիր 1883 թահրիրաթ վար տըր։ Թահրիրաթլարընն թարիխի, 1873 սէնէսի մայիս այը 16ընտան 1877 սէնէսի մայիս այընընն 31ինէ գատար տըր։

Վիէննա, 11 մարտ

Իմբէրաթորընն բէյէրի արշիտիւգ Ֆըրանսա Շարլընն ճէնազէ ալայը միթանթան սուրէթտէ իճրա օլունաճագ տըր։ Մէմալիքին հէր թարաֆընտան «իր չոգ հէյեթի մէպուսէ կէլմի։ Բովնս Ամէտ տախի ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլունմագ իշին պուրաեա կէլմի։

Մէճլիսի մէպուսան, գոնթ Անտրասինին թալեպ իյլէտիյի գրէտիթօեու իթա իյլեէճէք տիր։

Լոնտրա, 11 մարտ

Ղազէթալարընն թաստիգինէ կէօրէ, լորտ Տէրպի գոնֆէրանստա Եունան թարաֆընտան մուրախխաս սըֆաթըյլա հազըր պուլունաճագ իմիշ։

Միւսիւ Կլատսթընն, բարլամէնթօ իշին քէնտիսինի նամզէտ թագտիմինտէն վազ կէչմիշ տիր։

Ահվալը հազըրէ գիեատէ թէէմինաթպախշ կէօրիւնիւեօր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տէվլէթլու սէրասքէր բաշա հազրէթլէրինին սէֆարէթի ֆէվքէլատէ իլէ Բէթրէսպուրկա ազիմէթլէրի ճիհէթիյլէ, Տէրիսաատէթէ ավոլթինէ գատար սէրասքէր գայմագամը, Կիրիտ վալիսի սապըգ տէվլէթլու Սամի բաշա հազրէթլէրինէ իհալէ պույրուլմուշ տուր։

Տէվայիրի տէվլէթճէ մուգարրէր պուլունան թէնգիհաթա միւսաշրէթ օլունարագ, պազը տայիրէտէ իճրա պույրուլտուղու կիպի, Ատրիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի թահթընտա պուլունան ումում մէհաքիմ վէ հավալէ վէ իճրա ճէմիեէթլէրինճէ տախի լազըմ կէլէն իճրաաթա պաշլանմըշ տըր։

— Սէվասթաբօլտան կէլէն Բուսիա գումբանեասը վաքօրույա, Բուսիա ասքէրի իշին պիր մըգտար էսվապ վէ տայիրէ, տիւն սապահ Տէրիսաատէթէ վարիտ օլուսպ, պուրատան տախի Ա.յ-Սթէֆանօսա կէոնտէրիմիզ տիր։

— Բուսիա գումբանեասը վաքօրլարը պու կիւնտէն իթիբարէն երինէ էվվէլքի կիպի խթանպոլ իլէ Օռէսա արասընտա իշլէմէկէ պաշլամըշլար տըր։

— Պէրլինտէ ագտինէ գարար վիրիլէն գոնկրէսէ, թարաֆը տէվլէթի Ալիեէտէն խարիճիեէ նազիրը Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլտ ուզու տիւնքի նիւսխէսիմիզտէ իլան օլունմուշ իսէ տէ, պունուն իճրասընա տայիր մալիւմաթ օլմասընը ճանիպի թէէրիֆաթտան թահգիգ գելընմըշ տըր։

— Ժէնէրալ Զիյմերմանընն, Բագարճգտան մէմուրիեէթը մախսուսէ իլէ կրան տիւք Նիգոլա նէզտինէ իզամ իյլէտիյի Տոպրուճա օրտուսու էրքեանը հարպ էտիսի ժէնէրալ Էլքիմոֆ վէ էրքեանը հարպ միրալաեը Շոգովսքի իլէ սիւարի եիւզ պաշընը միւսիւ Գրագովսքի, Իւրանս նամ Ավսթրիա վարօրու իլէ էվվէլիսի կիւն Վարնատան Տէրիսաատէթէ կէլմիշլէր տիր։

— Կրան տիւք Նիգոլանընն մաեէթինտէ պուլունմագ իւզրէ, Բուսիա իմբէրաթորունուն ռիքիւպլիճէ մախսուս օլան Լիվատիա նամ վաքօր, տիւն Տէրիսաատէթէ վասըլ օլմուշ տուր։

— Բուսիա օրտուսու իշին իւսկիւտարտա պիր գաշ ֆրունտա ունու Բուսիալըլար թարաֆընտան իթա օլունարագ էթմէք ռիշիրտիլմէքտէ տիր։

— Էսիրնէտէն եազընընա նէզարէն, շէհրը մէզքիւրտէ թիֆո իյլէթի գուհուր իտէրէք, հիւքմիւնիւ իճրա իթմէքտէ պուլունտուղունան, շէհրը մէզքիւր գոմանտանը պուլունան ժէնէրալ Սովիշինկ տախի իյլէթի մէզքիւրէեէ միւպթէլա օլարագ վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

— Իսկէնտէրիէտէն եազընընա կէօրէ, օրաեա իրսալ օլունան միւհաճիրին քէսրէթի օլարագ, հիւքիւմէթի Մըսրրիեէ ճանիպինտէն հազրլարընտա մուավէնէթը լազըմէ տիրիզ օլունմամագտա օլտուղու միսիլլու, զիրաաթ իշին արազի վէ հայվանաթ վէ ալաթ ու էտէվաթ իթա օլունմադտա տըր։

— Իքի պին գատար Զէրքէս միւհաճիրինի կէչէնտէ Սիրքէճի-Իսկէլէսինէ ալըպ, [illegible] Ավսթրիանընն Լոյտ գումբանեասը վաքօրլարընտան Իրիս նամ վաքօր, հէր նասընտա Անթալիա աշըգլարընտա աթէշ ալարագ, վաքօրտա պուլունան եօլճուլար իլէ թայֆէսինին քեամիլէն միւհթէրիք օլտուղու Լա Թիւրքիէ օգունմուշ տուր։

— Ակէչէն բաշար կիճէսի պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի, Խարիճիեէ նազընը վէ Շուրայի տէվլէթ ռէյիսի հազարաթը մապէյնի հիւմաեունտա թասամ իտիպ, սաաթ ալթընա գատար հուզուրը Շահանէտէ ադտը էնճիւմէնի մէշվէրէթ իթմիշլէր տիր։

— Պապը Ալիճէ պազը խուսուսուն միւզաքէրէ վէ թէսվիեէսի իշին, կրան տիւք Նիգոլա հազրէթլէրի նէզտինէ, Էտիրնէ վալի միւսթէշարը Յովհաննէս էֆէնտի հազրէթլէրի Պապը Ալի թարաֆընտան մէմուրու մախսուս թայէին պույրուլարագ, Ա.յ-Սթէֆանօսա կէօնտէրիմիշ տիր։

— Տիւնքի Պասիրէթտէ, ասկէրլէր թաշրաֆընտան, արապա վէ պէյնիրլէրին ճէպրէն վէ հաթթա տահագ տախի աթըլարագ, անկարեաեա կէօթիւրիլմիշլիկինէ տայիր պիր թէշքքի օգունարագ, Պասը սէրասքէրինին նազարը տիզգաթը տավէթ օլունտուղու սըրատա, ալէյհուսուս պու արապաճըլարընն իշինտէ միւհաճիրլէր տախի պուլունտուղունուն պէեանիյլէ, օնլար հազգընտա տահա զիեատէ մէրհամէթին վահիյլէտէն պուլունտուղու անլաթըրըլմըշ տըր։

Պասիրէթին պու իխթարը բէք հազդը վէ զիեատէսիյլէ չաեանը տիզգաթ վէ մէրհամէթ տիր։ Վէ հիքիմէթի սէնիյյէ թարաֆընտան, հիշ տէյիլ իսէ արթըգ պունտան սոնրա, շու գուլմուն տէֆինէ, հէր ու ֆէրման պույրուլսա ճ՞այիզ տիր։ զիրա, հէր էսնաֆ, մէ՞, ալէյհուսուս հէր սահիպ տէրվէթ վէ գուտրէթ օլանլարընն հիշ պիրինէ, հիշ պիր կիւն էյլէ պիր գուլմ ու անկարեա օլմասընը թադտիրտէ, եալընըզ համմալ, ադասպաճը, պէյյիրճի վէ էշքճի կիպի ֆագիրլարա, հիմիրէ անկարեա իսիլմէսի, նէ տասլէթ ու հազդանիյյէթէ մուվաֆիգ տըր, նէ տէվլէթին չանընտան տըր, վէ նէ տէ հիշ պիր քիթապտա պունուն եէրի վար տըր։ Օ զէվալընընը զաթէն ֆուգարա օլտուգլարը հալտէ, պիրտէ հէր կիւն անկարեա եիւքիւնիւն օնարա եիւքլէտիլմէսի, ֆուգարա օլմալարընը քէնտիլէրէ պիր ճիւնհա վէ գապահաթատտա իթմէք, վէ պիր գաթ տահա ֆագրը հալլէրինի մուճիպ օլմագ սիմէք տիր։

Պիզ պու մատտէ հազգընտա չոգ տէֆա եազմըշըզ տըր, լաքին հիչ պիր տէֆա չու ֆուգարա նամընա օլան չու սէսիմիզին իշիտիլտիկինի կէօրմէք իգպալինէ նայիլ օլամամըշըզ տըր։

Պու ալէմտէ հէր չէյ բարա իլէ թէտարիք օլունուր մալիւմ տուր, վէ հէր վագըթ պազը տայիրէլէր իշին համմալ, ադասպաճը վէ պէյյիրճի իգթիզա իտէճէկլի տախի մալիւմ տուր, իմտի, նէ՞ աճայիպ չէյ տիր քի, հէր քէսին լիրալարը անկարեա թարիգիյլէ ճէպրէն էլլէրինտէն վէ ռանտըգլարընտան ալընարագ մէրգուման ֆուգարալարա վիրիլմէօրտա, եալընըզ օնլարա անկարեա իսիլեօր, մէկէրչի միլքու տէվլէթէ խըտմէթ վէ ֆէռաքեարլըգ իթմէք, եալընըզ օ ֆագրըլարը՞ն պօրճուսու տուր, ալէյ ումումի հէր քէսին, եանի չօպանտան թա վէպիրէ, վէ համմալտան թա պանքէրլէրէ վէ թիճճարլարա վարընճաեա գատար պորճ ատ՞յիս մի տիր, մէկէրչի զէնկինլէրի Ալլահ խալգ իթմիշ տիր տէ, մէրգուման ֆագրըլարը պաշգա՞ պիրիսի մի խալգ իթմիշ տիր։ Միրկէյ սալթ համմալ, վէ արապա, վէ պէյյիրին լիզումու եօգ տուր, հէր չէյին լիզումու վար տըր, նիշին էթմէքճինին էթմէյլ, գասալընը էթի, չուհանընը չուհասը, վէ սարրաֆընը լիրասը, վէ սայիրէ վէ սայիրէ անկարեա թարիգիյլէ ալընմաեօրտա, եալընըզ զէվալը ֆուգարալարա զուլմ իսիլեօր։

Էկէր պունա գարշըլըգ, թիճճարլար վէ [illegible] սայիր ճիհէթլէրլէ վէրկիյէր քի, էկէր հազգանիյյէթ նազարը յա պագըլըր իսէ, օ ֆագրըրլար, մէրգուման սահիպ գուտրէթլէրէ նիսպէթլէ, տահա պիեատէ վիրկի վիրմէքտէ օլտուգտան, վէ քէնտիլէր պուրատա սէֆալէթ իւզրէ էօմր կէչիրմէքտէն պաշգա, չալըշըզ արթըրապիլէճէքլէրի պիր գաշ ղուրուշտան տախի, հէմ պէրապէր կէթիրմիշ օլտուգլարը պօրճլարընա եիւզտէ եիւզ ֆայիզ վիրմէքլիկէ, վէ հէմ տէ պէն կիւճիւլէ վէ պիր գըմ տա պաշ վիրէրէք, մէմլէքէթլէրինտէ պուլունան պիշարէ վէ պէտապաթ չօլուգ չօճուգլարընա խարճըզ տախի կէօնտէրմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտա տըրլար։

Ֆագիլէթին էն պիյիւկիւ ֆուգարաեը տիշիւնմէք տիր։

—

(Գաֆքասիա օրտուսու էրքեանը հարպիեէ ըէյիսինին վեռտրվար 14/26 թարիխլի չէքտիկի թէլէկրաֆընն սուրէթի տիր։)

Փետրվարընն 10/22ինճի կիւնիւ, սապահընն սաաթ օն պիրինտէ, Էրզրումունթախլեէսի խիթամ պուլուպ, ասքէրլէրիմիզ գալէայը իթթիլա իթմիշլէր տիր։ Էհալի քեամիլէն ասայիշ իւզրէ պուլունմուշ տըր։ Շէրայիթի միթարէք իգթիգասընճա, տէպէյլարը պիզէ թէսլիմ իտէնէ գատար, անլէր իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ, չէհրէ եալընըզ պիր գաշ պէօլիւք Օսմանլը ասքէրի գալմիշ տըր։

—

ԲԷՍՄԻ

Պիր գաշ կիւնտէն պէրու լիրա իլէ գայիմէ պէյնինտէ օլան փարգընն թէտէնինի իթմէսինտէն տօլաեը եաբըլան հիսապա նազարէն, չիմտիլիք նանը ապիզին պէհէր գըյյէսինտէն օնար բարա գատար թէնպիլի իճապ իթմիշ, վէ պինանէն ալէյհ իշ պու չուպաթընն եիկիրմի ակչեկինճի տալը կիւնիւնտէն իթիպարէն, էթմէքճի փուրունկարընտա չըզարըրլան նանը ապիզին ալթը գուրուշ, վէ սիմիտի տիւքքանլարընտա թապտա օլունան էթմէյին տախի պէչ զուրուշ օմուզ բարաեա տաթընընմասը, մէճլիսի էմանէթէ դարարլաշտըրըլարագ, իճապ իճրա գրանմըշ օլմալէ, իյանը քէյֆիեէթէ իպթիտար գելընմասը։

ՇՈՒՄՆՈՒՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

Շումնու, 14/26 փետր. 1878

. . . Միւսկիթ

Թամամ պիր այ մուխապէրաթըմըզ գաթ օլունուպ, վէ նիմ մուհասէրէ հալինէ գալաբիլմէսի սոնրա, հէլէ համտ օլունտուն տիւնքի կիւն, իլք տէֆա օլարագ, բոստանընն վիրուտիյէ, մէքթուպ վէ դաղէթա գալուբ իթմէք իգպալինէ նայիլ օլապիլտիք։

Մուխապէրաթըմըզընն գաթ օլուղու միւտտէթտէ տախի դաղէթալարըմըզ բոսթաեա թէսլիմտէ տէվամ իթմիշ օլտուղունուզ անլաշըլմագտա տըր. գիրա, իքի բաքէթ, եանի, 6 նիսսան գալուբ իթմիշ օլտուղումուզտան, պիրի յունվար 23 է, վէ տիկէրի մահը հալին 9 ունա տէկին պուլունմագտա տըր. յունվար 5 տէն սոնրաքի նիսսանէլէրինիզի ալմաբզգ. էկէր մէէմուլիմիզ կիպի բոսթաեա թէսլիմ օլունմուշ իսէ, պունտան սոնրա մէգքիւր նիսսանէլէրին տախի ախզ օլունճաղընա շիպհէ եօք տուր։

Վարնա շըմէնտըֆէր խաթթընընն թամամրի խիթամ պուլարագ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու Շումնու սթասիոնու օլան կասպէչանա գատար իշլէմէքտէ տիր։

Մէվսիմի չիթա պուրալարճա քէնտի հիքմիւնիւ շիտէթլէ իճրատան սոնրա, օն կիւնտէն պէրու թէպիլ օլուպ, տաղթա իք պահար հավալարը կիպի կիթմէքտէ տիր։ Անճագ, մէվսիմին պու կիւզէլիկինտէն, պիշարէ միւլթէճիլէր կէրշի սէվինմէքտէ իսէլէր տէ, տիկէրթարաֆտան տախի ումում էհալի, պիր իլէթի սարիա զուհուրինտէն դօրգուպ տիւշարը տէհլիթ օլմագտա տըրլար։

Զիւնքիւ, պունտան իքի այ մուդատտա, Բուսլար իլէրուեէ տօղրու հարէքէթ իթտիքլէրինտէ, ումումէն Թունա վիլաեէթի էհալիսի հիմրէթ իսէրէք, Շումնուեա իլթիճա իթմէքտէ իտիլեր. իպթիտայի մուհարէպէտէն մուհասէրէ հալինէ կիրինմէք, պու հալ տէվամ իթտի. սոն տէֆա կէլէն միլթէճիլէրին հալի զաեէթ էսքիֆնիկիզ իտի. օյ վազըթ մէվսիմի չիթանընն հիքմիւ բէք չիտտէթլի օլուպ, օվալար վէ տաղլար իքի մէթրօտան զիեատէ գար իլէ լէրճէ միւլթէճիլէր աճ, սէֆիլ, չըպլագ վէ եալընն աեադ Շումնուեա գօչուչուպ կէլմէքտէ իտիլեր. արթըգ պու հալտէ թագաթլարը քէսիլիպ վէ տօնուպ եօլարտա գալան, վէ դարլար իշինտէ կէօմիւլիպ զայլ օլանլարընն հատտ ու հիսաբը եօք տուր. քեաֆիֆէյի էվլէր, տիւքքեանլար, մաղազալար, մէքթէպլէր վէ ճամիլէր, պու սէֆիլէրէ տօղտուգտան պաշգա, պիր խայլիսի տախի, սոզ ագլար պօեունտա, չաթըլար արասընա, վէ աչըգ օվալարտա գալարագ, կիւնէր վէ հափթալար կէչիրմէկէ մէճբուր օլտուլար։ Պու պիշարէլէրին հալի բէրուչանիլէրի, կէօրէնլէրին կեաչարթմասը, վէ ինսան ճինսինին պու բիւր միւքէտտէր հալինին, աճագա նէ վազըթա գատար իսլահ օլունապիլէճէկինի թէֆիքբիւր իթտիքտէ, եիւբէյինտէն ահլար չէքմէմէսի, մուհալ գաղիլինտէն տիր։

Պու հալէրի չիմտի թափսիլէն պէեան իթմէքլիք, ուզուն օլաճաղընտան իպթիտայի մուհարէպէտէն չիմտիրէք տէկին, զուհուրա կէլէն վուզուաբընն թափսիլաթընը, միւսալահատան սոնրա պէեան իթմէք նիեէթինտէ յիդ։

Տօղրուսու, կէրէք զայիֆագամըզը պուլունան Տօնիշ պէյ հազրէթլէրինին, վէ կէրէք ումում էհալինին, պու պիշարէլէր հազընտա, վէ էյլէ միւշքիլ պիր վազըթլարտա կէօռթէրքէլէրի զայրէթ, հիմմէտ վէ մուտավէնէթ, ֆէվզէլատէ սուրէթտէ օլուպ, ինսանլիէթ նամընա օլան պու ֆէտաքէարլըգլարը, չաեանը թահսին տիր։

Քէզալիք մէգքիւր գարդաշալըգտա, ասայիշ ումումիյյէեէ խալէլ կէլմէմէսի, վէ չէհրին մուհաֆաղասընա տայիր իթտիքլէրի զայրէթ վէ տիգգաճլարընտան սօլաեը, գօմանտանըմըզ պուլունան Ֆազլը բաչա հազրէթլէրինէ տախի այրընա թէչքիւրէ պօրճլուեուզ։

Մահտուտ պիր արագի իզէրինտէ 40–50 պին նուֆուսու չամլ օլան պիր չէհրտէ իւչ պին նուֆուստան զիեատէ միւլթէճի պէրընընարմագ, վէ պու տախի մէմսիմի չիթանընն զայէթ չիտէթլի վազթինտէ, նէ տէրէճէ մուէքքիլ օլտուղու թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր. վէ պունտան սընհէթճէ հասընը օլաճագ մաղսուրաթլար տէր խաթընը օլունտուգճա, միւշքիլիյէթ պիր գաթ տահա պիեստէյէվանքտէ տիր։ Տիկէր թարաֆտան հայվանաթա տախի յատթալըգ արըգ օլտուղունտան, պինէրճէ հէսինին հօլիսպ չէհրին սոզ ագլարը վէ մահնէսինէ լաշէլէր իլէ տօլտու. չէոյէ քի, մուբտարըգտան, լաշէլէրտէն վէ գոպուտան չէհրտէ կէ սոզ ագլարտա կէզմէք զայէթ թէհլիքէլի օլտու. վէ պու թէհլիքէ հալէա պագը տըր։ Հէր նէ գատար սընհիեէ գօմիսիոնումուզ, չէհրին թէմիզլէնմէսինէ, վէ լաշէլէրին կէօմիւրմէսինէ միւպաշէրէթ վէ զայրէթ իթմիշ իսէ տէ, չի՛ֆայիտէ քի, թէապիրի մէգքիւրէ, իսկրուտէ զուհուրի մէնֆուզ օլան պիր իսէթի սարիանընն տէֆինէ քեաֆի սաեելամամագտա տըր. գիրա, պինէրճէ լաշէլէր, հալէա էօթէյտէ պէրուսէ աչըգտա գալմըշ օլտուգտան պաշգա, կէօմիւլէնէր տախի, չէհրին տախիլինտէ, վէ անճագ պիր գաչ գարըշ թօրբադ ալթընտա տըրլար. գալապալըգտան հասըլ օլան թէաֆիֆիւնտախի, պունլարա իլավէ օլունտուգտա, սընհէթճէ օլան հալիմիզ, իլերուսի իշին զայէթ թէհլիքէլի տիր։ Վէյ հասընը, սընհիեէ գօմիսիոնումուզ թարաֆընտան, ֆէվզէլատէ պիր թէտպիր տիւշինիլմէսինքճէ, պու թէհլիքէյնին էօնիւ ալընմասընընը քէֆ ֆ իսէպիմիզ։

* * *

Սանֆրանկա փետրվար 20 թարիխիյէ Զանագ Գալէտտան Գուրիվ տ'Օրիան դաղէթասընա չու աթիտքի մէքթուպ կէօնտէրիլմիշ տիր.

«2600 նէֆէր գատար Զէրքէսլէր, պաղընը Լամբասագ թարիգիյէ գարատան վէ տիկէրլէրի տէնիզտէն կէլէրէք, գար եաղընթըսը միսիլիւ իւզէրիմիզէ տիշմիշլէր տիր։ Լաքին համտ օլուն, պուրատա էյլէնմէյիսլ կէշիպ կիթմիշլէր տիր, զիւնքի պուրատա կէլիր կէլմէզ, Խըմիրէ կիթմէք իւզրէ վարօրլարա օթուրմատա պաշամըշլար տիր, վէ լիմանտա իսէ Խըմիրէ կիտէճէք պագը սէֆինէյէ պուլունտուղունտան, Զէրքէսլէրտէն պիր խայլիսի, պիր գրթա չէքիճի վարօրունա բաքմագ օլարագ, հարէքէթ իթմիշ, վէ մէգքիւր վարօրուն արդասընա, չէքիճի վարօրլարընն գումանատա[illegible] պիր սէֆինէ տախի բաաթ իտիլէրէք, պունտան տախի միհամճիր նագլ օլունմուշ տուր։ Իշթէ համտ օլուն պու սուրէթլէ պիր չօգ միւնասէպէթսիզ միսամիիլէրտէն ուզուրլար օլուն տէկէրէք, բէք չարուգ գուրթուլմուշուզ տուր։ Պահ վէրէ տէ պագի գալանլարտան պիր սաաթ էվվէլ գուրթուլուա իտիք։

«Վիլաեէթին իշէրի թարաֆլարընտան հէր կիւն Զէրքէսլէրէ գարշը չիքեաեէթլէր կէլմէքտէ տիր։ Էքսէր քէօյլէրին էհալիսի, պունլարը քէնտի բէօյլէրինտէ էշ քամէք իսթէմէմիքլէրինտէն, «Զաթէն սիզսէ, պունլարընն մէմալիքի Մահրուսէեէ կէլտիքլէրի զամանտան զալմըշ խայլճէ Զէրքես վարտըր, վէ Պահ պիկիր պիզ անլէրին կէլինտէն նէյէր չէքիեօրուզ» տէմէքտէ տիրլեր։ Այվանընգ գադասը էհալիսինին, Զէրքէսլէրի թիւֆէնկ իլէ գարշըլամաեա հազըրլանմըշընը իշթիտիմ։

«300 նէֆէր նիզամ ասքէրինին պուրաեա մուվասիլէթինի խասպէր ալտըմ։ Ասաքիրի մէրգումէ, Զէրքէսլէրին պաղը ֆէնալըգլար իճրա իթմէյէրինի մէնն իշին, վիլաեէթին իշէրի թարաֆլարընա կէօնտէրիլմէճէյէր տիր։ Հէր թարաֆա եաեըլմըշ պուլունան պու գատար քիսիթսիս գադասընը 300 քէսի նէ՞ եարասիիր Տօղրուսու Բումէնին, Անատօլու էհալիսինէ իթտիկի չու հէվեէ, բէք միքատէր տիր։ Զէրքէսլէր իլէ պաղը պօզուգլարընն Բումէլի էհալիսինէ, մուհարէպէ սէյլիեէյէրինտէն զիեատէ ֆէնալըգլարը տօգունմուշ տուր։ Իշթէ Խըրամ միւհաճիրինտէն պիրի պու պուպատէ պէնտէնէզ չու աթիտքի նագ իեէթի իթմէշ տիր.

«Գարիեէմիզատ խթիրատաթ իւզրէ իքէն, նակեա գէլրգ գատար աթլը Զէրքէսլէրին, էօնդէրինտէ պիր թրամբէթա պուլունարագ, կէլտիքլէրինի կէօրտիք։ Պունլար, մէգքիւր թրաբէթա իլէ պիր թազամ բաթըրար վէ կիրիբիթի իթտիքտէն պաշգա, պիզէ տախի քէմալի չիատէթլի «նէ՞ տուրբաեօրուզուզ, Բուսլար կէլիեօրլար», վէ քեաֆիֆէնիզի պամլ ու թէլէֆ իտէճէք տիրլեր» տէմիշլեր տիր։ Պիզ իսէ, պու տէնշէթլի խոսէրի տուբեար տույմագ, էրքէք, գատան վէ չօլուգ չօճուգ ատասիլտիկիմիզի ալարագ, ալէ տճէլէ գարին մի թէքք իթմիշիզ տիր։ Վէ սրգամբզտան պիր Ֆ տաղըմ Զէրքէսլէր կէլմէքտէ օլտա գունտան, պունլար տախի «Սիկէ աղբրլըգ վիրմէքտէ օլան էշեանըզը պերապընըզ, վէ չաբուգ գօչունուզ։ Պընտաղտընըզ էշեաեը պիզ կէթիրիրիզ» տէմեու պաղըրմագտա իտիլեր։ Հագըգատէն հէր քէս եէտինտէ պուլունան էշեաեը թէրք իթմիշ, վէ Զէրքէսլէրին իսթէտիկի տէ պու օլտուղունտան, քեաֆիֆէյի էշեաեը գաալի իյլէմիշլեր տիր։ Տիկէր թարաֆտան քէօյտէ գալմըշ օլան Զէրքէսլէր, պունտան իշին խաաէթէն կէթիրմիշ օլտուգլարը արասալար իլէ գալան էշեաեը թաշըմըշլար տըր։

«Իքի կիւն սոնրա, սէֆիլ քէօյլիւէր Բուսլարընն զուհուրա կէլմէսիկինի կէօրէրէք, քէօեէ ավէթի իթտիքլէրինտէ, թէքմիլ խանէլէրինին Զէրքէսլէր թարաֆընտան եաղմա իտիլմիշ օլտուղունու կէօրմիշլեր տիր։»

«Շու էնտատէ խասէր ալտըմ քի, Բումէլինին իշէրլէրինտէն կէլիպօլուեա կէլմիշ օլան պինէրճէ Զէրքէսլէր, Զանագ Գալէտեա կէօնտէրիլմէք իմիշլեր։ Պունլարը եավաշ եավաշ նագլ իսէմէք օլան Օսմանլը ֆըրգաթինի, հարէքէթ էմրինէ պէքլէմէք իշզրէ լիմանընմըզտա պուլունմագտա տըր։ Պու կիմէ, հիքմիմաթը մահէլլիեէ իլէ գօնսօլօսլար, էկէր միւմքին իսէ պու միւհամիրինին պուրաեա վիրուպէրինի մէնն իշին ադաբ մէշվէրէթ իյլէմիշլեր տիր, զիրա սանճաղընն քեաֆիֆէյի չէհր վէ քէօյլէրի զաթէն միւհամիրլեր իլէ տօլու օլտուղունտան եէնիսէն կէլէճէք օլանլարընն նէրէեէ կէօնտէրիլմէմէկի պէկլենէմէկ։ Հալտուքի չիմտիեէ գատար բայիթախթատան հիչ պիր միւսայիտ խասպէր վիրուտ իթմէմիշ տիր։

«Սիվլյման բաշանընն, չէհրիմիզին գալաբալըընտան պիրինտէ մահալուս օլտուղունու խասպէր ալմըշընընը տըր։ Սէօյլէնտիկինէ նապարէն, միշարիլյյէ տայիմի հէեէճան իշինտէ օլուպ, եէմէք եէմէտիկի կիպի, ույգուսու տախի մահվ օլմուշ տուր։ Վէ հազգընտա վազը օլան իսնատաթա պարը բրօթէսթօ իթտիկի իլէ պէրապէր, եէտինտէ պուլունան թէլէկրաֆնամէլէր, թալիմաթլար, վէ էմրնամէլէրէ իսթինատէն, թէպաայի տէվլէթի Ամիեէտէն միւրէթթէպ պիր մահքէմէ հուզուրունտա [illegible] մէնտուպ հարիմլէր, վէ հաթթա Տէրիսատաթտէ մուդիմ տիւշլի էճնէպլիեէ սիֆիրասը հուզուրունտա իսթինթագ վէ մուհաքէմէ օլմաեա հազըր պուլունտուղունու պէեան իթմէքտէ իմիշ։ Պու մաղիւմաթը, տօղրու խասպէր ալան պիր գաթտան ախզ էյլէտիմ։»

—

Մէգքիւր զապէթաեա Տէլվինօտան (Լանեատ) պէր վէճճի աթի եազըլմըշ տըր.

«Իքի պին նէֆէր էշզրեա Սանթի Գուարանթաեը, վէ Լիգուրի թէրէյլէրինէ հաքիմ օլան Լիգուրի գալէսընը զաթթ իթմիշլեր տիր։

«Տիւն, էշզրեա իլէ պաչը պօզուզլար պէյնինտէ պիր մուհարէպէ վուզու պուլտու։ Պաչը պօզուզլարտան 6 նէֆէր մագթուր, վէ 22 նէֆէր մէճրուհ վազը օլմուշ տուր։ Էշզրեանընն թէյլէֆթը տախի, հէման օլ բատտէրէ տիր։ Պէնտէնիզ մուհարէպէ մահէլլինտէ հազըր օլտուղումտան, օլ վէճճիլէ իշլու մաղիւմաթը իսթիհսալ էյլէտիմ։»

—

Մարտ 1 թարիխիյէ Լանեատան Լա Թիւրքի զապէթասընա չու աթիտքի մէքթուպ եազըլմըշ տըր.

«Սոն մէքթուպտա, Լանեան նիզամ ասքէրինտէն պիր թագըմընընը հուտուտումուզու թէճավուզ իթտիքլէրինի, վէ Լանեա իլէ Թըրհալանընը միսիթէլիֆ նօգթալարընտա պաղը միւսատէմէլէր վուզու պուլտուղունու թարաֆրընդա պիլտիրմիշ իտիմ։ Ալմը կիմնատէն պէյրի տիր, ահվալի հազըրէ էնտիշէյի մուհիպ պիր սուրէթ քէսպ էյլէմիշ տիր։ Շէյէ քի էֆիրասը մէրգումէ պիր չօգ խրիսթիան գարիեէլէրի իւզրինէ հիճուում իթմիշլեր, վէ հէր թարաֆտա գաթլ, եաղմա, հարիգ վէ վիրան իթմէքլիք պէթէքբար պաշլամըշ տուր։

«Թէքսիֆ օլունուր քի, Լանան ահվալինի բէշինտան ահվալինի Ալիեէ, իրանը հարպ իթմէեէրէք վէ հուզուգը պէյնէ մնել խրիսթիանտա օլարագ, Լանան ասքէրէրինին արդիմիզի թէճավուզ իթմէյէրինէ միսատատ էյլէմէքտէ, վէ Թըրհալա էշեանընը էհալիլերինի խրիսթատէն պէեանընամէլէր նէզր էյլեեէրէք, էկէր ճէպա կէօմէք խթէմէվզէր իսէ, բէնիի ալիվայի իսէան էյլէմէլէրինի իմոթար իթմէքտէ տիր։ Թէք մի վիլաեէթտէ ֆէվզէլատէ գօրգու հիքմ իսթեօր։

«Շու սոն կիւնէրտէ պիր չօգ գավկալար վուզու պուլմուշ տուր։ Բաղար իրթէսի կիւնիւ, Կօյօս ճէվարարընտա վագը Մաքրինիցա նամ մահէլլտէ օն իւչ սաաթ գատար չիտէթլի պիր մուհարէպէ օլտուղու կիպի, եէվմի մէգքիւրտէ Գարտիցատա տախի ալիկէր մուհարէպէլէր վուզու պուլմուշ տուր։ Թէլէֆաթընն մըդտարը մալիմ տէյիլ տիր։

«Սալը կիւնիւ իշիտիլէն թօբ սէյլերի Տիմարիստա պաղը մուհարէպէլէր զուհուրա կէլտիկինի Սրթա էհալիսինէ պիլտիրմիշլեր տիր։ Ֆէրտասը կիւն տիկէր պիր ֆըրգա, 400—500 քիշիտէն միւրէքքէպ օլտուղու հալտէ, Գօրֆուտան կէլէրէք, վէ Անեու Սարանտատա գարտեա չըգարագ, Տէլվինօեա (Արնավուտլուգտա տըր) տօղրու հարէքէթէ գըեամ իթմիշ տիր։ Պէնտէնիզ թէէին իտիլիկինէ կէօրէ, պու ֆըրգանընն կէլմէսինին սէպպպի։ Արնավուտլարը, նիզամ օրտուսունու թէրքլէ մէմլէքէթլէրինէ ավոէթ իյլէմէքլիկէ մէճպուր գըլմագ իշին իմիշ։

«Սէօյլենտիկինէ կէօրէ, Եունանիսթանտան կէլմիշ օլան պիր թագըմ հայտուտտար Բարամիթիատա գուհուր իթմիշլեր տիր Հէր նէ գատար պու պէլտէրին էհալիլերի Խրիսթիան իսէլէրտէ, էշգընա պունլարատա պագը ֆէնալըգլար իթմիշլեր տիր։

«Պու կիւնէրտէ չէհրիմիզէ պիր չօգ եարալըլար կէօնտէրիմիշլեր տիր։

«Պիր չօգ նօգթալարտա մուխապէրաթ գաթ օլունմուշ տուր։

«Եունան գօնսօլաթօխանէսի թէրճէմանը չէհրիմիզին մահքէմէյի թիճարէթիյլէ գաթը մուամէլէ իյլէմիշ տիր։ Իւչ այտան պէրի տիր, թէրճէմանը միւմաիլէյհ, տօսթլարընտան էքսէրիսինին բօլիշլար մուճրիսինճէ թէէտիեէսինէ պօրճլու օլտուղլարը մէպպաղը թէէտիեէ իթմէլերինի կէօրմէմէք իշին, մահքէմէյի մէգքիւրէնին իճթիմալերինատ հազըր պուլունմագ իսթէմէմէքտէ տիր։ Մէմուլ իտէրիզքի, Եունան տէվլէթինին միհթիրէմ գօնսօլօսու, Մ. Լօնտաս, թիճարէթ հազընտա զաեէթլէ մուզիրը օլան չու հալին էօնիւ ալընմասը իշին, թէրճէմանը միւմաիլէյհէ էմանեթ յազմէեի իթա իտէճէք տիր։

«Պուլունտուղումուզ ահվալը հազըրէտէն տօղրու, հիքմիմէթի մահէլլիեէ, ալենի սուրէթտէ գարնավալ էյլէնճէլէրճա իսթիմէսինի մէնն իթմիշ տիր։

«Մէզ պէյիմիզ կէլէլիտէն պէրի տիր իթտիքլէրի խըրսըզլըգլարը ադտէմճէ թարաֆընընգա պիլտիրմիշ օլտուղումիզ պիր չօգ խըրսըզլար ալտ ու կիրիֆթ օլունմուշլար տըր։ Անճագ չուրսեալ իշոբ իսէրիզ քի մէգքիւր խըրսըզլըգլարընն վուզուհնտէ զապթիեէ միսարիմիզ պուրատա պուլունմամըշ տըր։

«Ապէտտին պէյ ահեն ահէլէթէն բարամիթիաեա կիթմիշ տիր։

«Տիւնտէն պէրու ալէլ ումում զախայիր եիսպտէ եիկիրմի պէշ պահալանմըշ տըր։ Եանեանընն էն զիեատէ էհէմմիեէթլի խսկէլէսի օլան Անեու Սարանտատա տա Եունանլար զուհուր իթմիշ օլմասընտան, թիճարէթլար մուամէլէլերինի դաթ իթմիշլեր տիր։ Պիր Օսմանը հարպ սէֆիհէսինին պու լիմանտա լէնկէրէնատգ օլտուղունու խասպէր պաղմ։

«Զէյ։ — Շիմտի խասպէր պտըզըմա կէօրէ, հիքմիմէթ, Անեու Սարանտատա գարտեա չըգմըշ օլան Եունանլալար թարաֆընտան թէհմատ իտիմէքտէ պուլունան մէմլէքէթլէրինի կիսիպ մուհաֆաղա իթմէլերի խուսուսունտա, Արնավուտլարա մէկսունիեէթ վիրմիշ տիր։ Պու Արնավուտլար իսէ պէնիմ բէյլերիմին ալթընտան կէշիքլերի հալտէ, Արնավուտճա «Գոգ մէ մարա, գոգ մէ լիասսա» եանի, եա թուրքլար, վէ եախսա գաֆասընը քէսիրիմ. նամ միլլէթ պէսթէնին թէրէննիմ իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր։»

—

Խիրսնէտէն մարտ 4 թարիխի իլէ Լվովնթ Հերբերտա եազըլմըշ տըր.

Տիւն իմբէրատօր Ալէքսանտրընն եէվմը ճիլուսու, վէ միւսալահանամէնին իմպալանտրընը կիւն օլտուղունտան, պաբատա պուլունան Բուսիալրլար, պու միւնասիպէթլէ պիր սուրէթտէ ֆէվզէլատէ իլէ իճրայի ալին իթտիկը, շէյէ քի, սապահրն տաաթ 10 ընտա, Կըլաբրիա վարուշունընն էսքի իսթիհքամաթընտան թօրբ

լար էնտախթ օլունուպ, մուախխարէն Բում քիլիսէլերինտէ գուստասը չէրիգ թագտիս օլունմուշ վէ «Ջքեզ Աստուած գոհարանեմք» տուասը օգունմուշ տուր։ Ագչամըսը սօգագլար խընճախընճ ինսան. լարդա տօլմուշ, քեաֆֆիէ յի տիւքքեանլար վէ խանէլէր, վէ պէօյիւք ճամիլէր էնվա. յի ըէնք գանտիլէրէ տօնանթըմըշ տուր։ Բուս ասքէրլէրի, էօնլէրինտէ մուսիգա պուլունտուղու հալտէ, պէսթէլէր օգուեարագ, վէ կիճէ եարըսընա գատար «հա չասընա իմբէրատթօր Ալէքսանտր» պաղրըշարագ սօգագ սօգագ տօլաշմըշլար տուր։ Բուս ժէնէրալ վէ զապիթանը, սօգագլարտա պիրպիրէրինի գուճագլաեբզ թէպրիք իտէրլէր իտի։ Պուրանընն գօմանտանը միրալայ Շելթիւլէնին իթթիխազ էյլէտի թէտապիր սահէսինտէ ասայիշ ապա խալէլ կէլմէմիշ տիր։ Միրալայը միւմայիլէյ, էհալի սէրպէսթճէ կէչիպ տէօնէպիլիսին իշին զապիթանը վէ պիր մըզտար գազագ ասքէրինին էօնիւնէ տիւշէրէք, սօգագ սօգագ տօլաշմըշ տուր։ Կիճէ եարըսընա գատար պէսթէլէր օգուեուպ իշկի իշմիշլէր, վէ իշկի սաթանլար, ճէպլէրինէ բէք չօգ Բուս ալթունու աթմըշլար տուր։

Պուրատա մէտրէսէլէրտէ տահա 20պին գատար միւհաճիր օլուպ, պունլարընը տիւշար օլտուղլարը ֆագր ու զարուրէթ նիհաեէթ տէրճէտէ օլուպ, իշլէրինէն եիզլէրճէսի վէֆաթ իյլէմքտէ տիր։ Պունտան պիր հաֆթա էվվէլ միւսիւ Վէնէզիանի, պանքէր Թօլմօ վէ սայիրէ իլէ պէրապէր վէ թապուր ազասը Աքիֆ աղա պունլարա գրէպուղլուղ իթտիկի հալտէ —միւմանիլէյհտէն մաատա պուրատա Թիւրք զապիթի եօգ տուր— պու պիշարէլէրէ գիեարէթ իթմիշ, վէ 12պին ֆրանգ գատար թէվզի իյլէմիշ տիր։ Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի, պուրատան ազիմէթլէրինտէն էվվէլ, Հարմանլըտա պիր ալբր տէրունինտէ պուլունուպ, վիլաեէթ թէրճէմանը սապգ թասօ էֆէնտի թարաֆընտան պու թարաֆա կէթիրիլմիշ օլան 34 Խալամ չօճուղու իշին 140 ատէտ Օսմանը լիրասը իթա պուլեուրմուշլար տը։ Պու պիշարէ չօճուղլարա, Ֆըրանսըզ բանիպէ գատընլարը պագմագտա տըրլար։

Էտիրնէ չէհրի, պէշ տայիրէեէ թագսիմ իտիլէրէք, հէր պիր տայիրէնին մախսուս բօլիսի վար տը։ Վագը օլան պիր չօգ իշթիքեաարը տիրնէմէք վէ իճազընա պագմագ իշին մախսուս մէմուրլար թայէին օլունմուշ տուր։ Ասլա տըզգաթ օլունմաեարագ տէֆն իտիլմիշ օլան պինլէրճէ հայվան նաշլարընտան չըգան թէսաֆիֆիւնտէն էտիրնէյին հավասը իլէ սու եօլլարը պօզուլմուշ տուր։

Էրզրում զաղէթալարընը, Ալմանիա տէվլէթի, չարդ սուլարընա միքէմմէլ պիր ֆիրօ իրսալ իշին հազըրլըգտա պուլունտուղունա տայիր եազմըշ օլտուղլարը հավատիսի Պէրլինէն ըէսմի զաղէթասը եալանա չըգարըպ, Ալմանեանընը պէհէր սէնէ իլք պահարտա սէվահիի էճնէպիէեէ ազիմէթ իշին թէճհիզ իյլէտիյի սէֆային մըզտարընճ։ պիր թէպէտիւլ վուգու պուլմաեըպ, պու սէնէ տախի իլք պահարտա պու խըտմէթի իյֆա զըմիընտա օ մըզտար սէֆային թէճհիզ իթտիկինի պիլտիրիեօր։

Վուա նամ զաղէթա, Նիժի Նօվկորտ, վէ Լէսիսքի չէհիրլէրինտէ պուլունան Օսմանը էսիրլէրի պէյնինտէ հիւմմա իլլէթի օլտուղունտան, պիր խայլի վէֆիեաթ կէօրիւլմէքտէ, պունտան էօնիւնիւ ալտագ իւզրէ հիւքիւմէթի մահէլլիեէ թարաֆընտան թէտապիրի լազըմ իթթիխազ օլունտուղունու եազըեօր։

Վիէննանընն Բրէս զաղէթասը, Բուսիանընն Պուլղարիսթանտա իճրա խոտճէկի իսլահաթ բլանընը նէյր իտիեօր։ Իշ պու իսլահաթ, ուսուլը իտարէյի ասքէրիէյէ թէվիիզ ան իճրա օլունաճագ տը։ Ալթը հիւքիւմէթի միլքիեէ, վէ Պայդանընն պու թարաֆը իլէ օ պիր թարաֆընտա իքի ֆըրդայի ասքէրիեէ վէ օն բիսգուպուլուգ թէէսիս գըլընաճագ, վէ բիսգոպսուլար ըբրլնա թարաֆընտան նասսլ վէ եախսա թասարդ օլունաճագ տը։ Մէքթէպլէր հիւքիւմէթին թահթը նէզարէթինտէ օլմագ իւզրէ, բաբասար թարաֆընտան իտարէ իսլէհէք, վէ Բուսիա ասքէրի, Պուլղար օրտուսուընընն ճէմ վէ թապիի իքմալ օլունտուգճա պիթթէէտրիճ Պուլղարիսթանը թէրք իտէճէք տիր։

Կէլիպօլուեա չու արալըգ կէլէն մէհաճիրինին քէսրէթի ճիհէթի իլէ, զէիա. տան միւրէքքէպ, պու քէրրէ մախսուսէն պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտիրիճ։ Վէ իշ պու գօմիսիօն թարաֆընտան իճապ իտէն մէմուրլար վէ թապիպլէր մարիֆէթիյլէ մէթէմատիէն մէզպահա վէ պասապ վէ աշճը վէ քէպապճը տիւքքեանլարը թէֆթիշ վէ մուայէնէ իթտիրիպպ, էյլէ խասթա գօեուն վէ սըղըր էթի պուլունտուղու հալտէ, ճէզա գանոնլանմամսինին իքի եիւզ էլլի եէօրինճի մատտէսի ահքեամընա թէվֆիգան, տէրհալ պահրէ իլգա իլէ պէրապէր։ պունլարը սաթանլար հազրարընտա մատտէյի մէզքիւրէնին թայէին իյլէտիկի ճէզանընն էն աղը տէրէճէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլմաղլէ, օսմագուլէ խասթա հայվանաթընն քէսիմմէսի վէ ալընըպ սաթըլմամասը լազըմ կէլիպ, խիլաֆը հարէքէթտէ պուլունանլար հազարընտա օլ սուրէթլէ մուամէլէյի գանունիեէնին իֆասընտա տագզգա ֆէվք օլունմաեաճաղը, վէ հէր քիմ գասապ վէ աշճը վէ քէպապճը տիւքքեանլարընտա պէր մէնվալը մուհարրէր խասթա գօեուն վէ սըղըր էթի կէօրիւպտէ, գօմիսիօնու մէզքիւրէ իհսարը քէյֆիեէթ իտէր իսէ, պայիսի մէմնունիեէթ օլաճաղը պէեանըյլա, իլանը քէյֆիեէթ իպթիտար զըլընը։

Սոն բօսթա իլէ ալընան էվրօբա զազէթալարընտա կէսրիւլէն թէլէկրաֆի հավատալարի տիր։

Ս. Բէթրսպուրգ, 1 մարտ

Կոլօս զաղէթասը, Եաշտան փեստ. 28 թարիխլէ աթիտէքի թէլէկրաֆը ալարագ նէյր իյլէմիշ տիր։

«Յունվար վէ փետրվար սյլարընտա Եաշտան կ'չէն մէճրուհէյն իշինտէ պուլունուպ, գարա–հիւմմատան թութուլմուշ օլան խասթալարընը մըզտարը պիեատէպյլէ արթը։ չէյլէ քի պունտան ադամ եիզտէ 5 իքէն, չիմտի եիզտէ 19ա չըզմըշ տը։ Ֆրանգչի–Եաշ խասթը իւզրինտէքի վակօնլար ֆէնա ֆէնա գօգուեօր։ գօգունուն տէֆի իշին իթթիխազ օլունան թէտապիր տէրէճէյի քիֆայէտէ օլմատընը իշին պունլարընն հիշ պիր թէկնասիրի կէօրիլմէմիշ տիր։ Զիմիչատան Ֆրանգչիեէ գատար օլան թէքմիլ խասթա իւզրինտէ զօմուշ նաշլարընն հատտ ու հիսապը եօգ տուր։ Բուս ասքէրի, Պուլղարիսթան վէ Բումէլիտէն ավաքթէրի էսնատէ, ասլա Սիմիչա։ Ֆրանգչի վէ Եաշտան կէչմէյիպ, իլլա Գարատէնիզտէն նագլ օլունմալը տըրլար։ Եաշտաքի սըհհիեէ գօմիսիօնու պիր իշ կէօրմէեօր։

Լօնտրա, 27 փետր.

Վիէննատան Սթանտարա զաղէթասընա ք'չիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չըմէնտրֆէր զուհանեաարը, ասքէր նազլ իտէճէքլէրինէ տայիր էմր արմըշլար տը։ Զապիթանա տախի, ալայլարընա կիթմէք իշին էմր վիրիմիշ տիր։

Թայմս զաղէթասը, Վիէննատան ալտըղը աթիտէքի թէլէկրաֆը նէյր իյլէմիշ տիր։

«Պուլղարիսթան իտարէսի դալէմէրինտէ եալընըզ Բուսլար, վէ եախսա Բուսիատա թէրպիեէ օլունմուշ Պուլղարլար պուլունաճագ տը։ 70 թապուր բիատէ, վէ 12 ալայ սիւարի, վէ 8 պաթարեա թօբտան միւրէքքէպ օլմագ իւզրէ պիր Պուլղար օրտուսու թէշքիլինէ էմր վիրիլմիշտիր»։

Լօնտրա, 28 փետր.

Ռօվիշին հիւքիւմէթի մահէլլիսի, թօրբի իշին խաթիմալ օլունմագ իւզրէ, 500 միլ ուզունլուղունտա թէլէկրաֆ թէլլերի սաթընը ալտը։ Հիւքիւմէթ, Շէֆֆիլտ ֆապրիգասընա 600 սէյեար խասթախանէսի իլէ 300 թոնլաթա չէլիք սիւնկիւ սըբարըշ իյլէտի։ Հարպիեէ նազարը, վէրօրլարա կիւլէ, վէ սայիր լէվազիմաթը աս. քէրիեէ թահսիլինտէ գօյայըգ օրմագ իւզրէ պիր չօգ ճէրասգալ իմալընը տրբարըշ իթմիշ տիր։ Պունտան մատտա, Տիւնտ չէհրինտէ 50 պին թօրպա գում հազըրլանմասը հիւքիւմէթ թարաֆընտան էմր օլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 28 փետր.

Մօրնինգ Ռավէրթիզէր զաղէթասընն, Պէրլինտէն ալտըղը պիր թէլէկրաֆտա օ. գունտուղունա կէօրէ, Պէլճիգալը ժէնէրալ Պրիալմոն, Ալմանեա իլէ Պէլճիգա պէյնինտէ ասքէրլիճէ պիր մուգավէլէնամէ ագա իթմէք իւզրէ Պէրլինէ փասրլ օրմուշ տուր։ Մէգքիւր թէլէկրաֆտա մէսմուաթ իւզրէ պիլտիրիլմէկտէնէ կէօրէ, Ալմանեա տէվլէթի, զօնֆէրանսատա, քէսմիւր ան. պարը օրմագ իւզրէ պահրը Սէֆֆոտէ պիր լիման իմթէեէճէք իմիշ։ Թայմս զաղէթասը, Պէրլինտէն փետրվար 27 թարիխլի աթիտէքի թէլէկրաֆը ալտ իյլէմիշ տիր։

«Ալմանեա տէվլէթի, մուհարէպէ վուգունտան պարը Սէֆիտ սէքիզ զըրհը. տան իսպարէթ պիր տօնանմա սէվգ իշին հազըրլըգ կ'օրիւեօր։»

Աէմին, 27 փետրվար

Սըրպիա ասայրիի, չիմտիեէ գատար խաթիա լթմիշ օլտուղլարը մահէլլէրտէ գարմըշլար տը։ Բիրօթ իլէ Ագ–Բալանքաեա հիշ պիր Բուսիա ասքէրի կէլմէմիշ տիր. օրալարտա Սըրպլըլար իճրայի հիւքիւմէթ իտիեօրլար։ Էտիրնէյէ բրէնս Միլանը վէքիլի օլան միրալայ Լէշանէն, Սըրպիաեա, Եէնի–Բազարճըզընն պիր գըսմը իլէ Բրիզթինանընն վիրիլտիկինի հիւքիւմէթինէ պիլտիրմիշ տիր։

Պէրլին, 27 փետրվար

Բուսիա տէվլէթի, Պուլղար միլլէթինէն միսիս Պալապանոֆը, Բուսիա գօմանտանընն թահթը նէզարէթինտէ օլմագ իւզրէ Պուլղարիսթան կուվէրնէօրի թայէին իթմէք նիեէթինտէ իմիշ։ Բուսիանընն, քէնտի բրօկրամընա թէվֆիգան հուտուտ թայէին իյլէմէսինէ, Ինկիլթէրա վէ Ավսթրիա թարաֆընտան իթիրազ օլունտուղու ճիհէթլէ, գօնֆէրանսընն իճթիմա իտէճէյի ելնէ չիպհէյի տիր։

Վիէննա, 28 փետրվար

Ավսթրիա իլէ Բուսիա արասընտա մուհարէպէ զուհուրի թագտիրինտէ, Բուպար Պէլիրասը էլէ կէչերմէք իւզրէ չիմտի Սըրպիա զապինէթօսու իլէ միւզաքէրէեէ տէվամ իտիեօրլար։

Պէրլին, 28 փետր.

Մուհարէպէ թագտիրինտէ Բուսլար Պէլիրատ գալէասընտա ասքէր իգամէ իտէճէքլէր իմիշ։ Կրան տիւք Նիգօլա, իքինճի սընըֆի իհթիեաթ ասքէրինին սալը վիրիլմէսինի, վէ իւչիւնճիսը սընըֆընն տասլի թահթը սիպահա ալընմասընը Սըրպիաեա էմր իթմիշ տիր։ Սըրպ զապինէթօսու պիր զարար իթթիխազը խուսուսընտա բէք պիեատէ միւչքիլթ չէքմէքտէ օլտուղունտան, բրէնսին ավտրինէ պէքլէեօրլար։

Բէթրսպուրգ, 28 փետրվար

Կոլօս զաղէթասը Զանագ գէլմանընն, Բուսիա ասքէրի թարաֆընտան զապթ օլունմասընը թալապ իտիեօր։ Կազէթ Բրիս զաղէթասը, միսսաատ իճրասընտան իսէ, Ինկիլթէրրա իլէ մուհարէպէ իթմէք տահա էվվէլա օլաճաղընը պէեան իտիեօր։

Լօնտրա, 26 փետր.

Հիւքիւմէթին մէմուրլարը, օրտուսնան նագլիեաթ վէ թօբրար իշին Սիֆօյք գօնթ. լուղունտա աթ սաթքն ալընեօրլար։

Աէմին, 27 փետր.

Վիտին վէ Պէլիրատընը թախլիեէ իտէն ասքէրի Օսմանիէ, պու կիւն էթրաֆընտա Սըրպ ասքէրի օլտուղու հալտէ Սըրպիսթանա տախիլ օլարագ Բրէշթինեէ սիւթվէճճիհէն հարէքէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Բէթրէսպուրգ, 28 փետր.

Ճումա իրթէսի կիճէսի բրէնս Կօրչագոֆ իքի տէֆա զաեէթ չիտտէթլի վէ էզիեէթլի միտէ սանճըսընա թութուլտու։ Բրէնս պու կիւն պիր ազ էյիլէշմիշ իսէ տէ, չօգ զաաֆ հասըլ օլտուղունտան, եաթագտա գալմաեա մէճպուր օլմուշ տուր։

Աէմին, 28 փետր.

Բուպար թարաֆընտան ալընան բէսմի խասլէրլէրէ կէօրէ, Գարատաղ իմարէթի, ասքէրինին իսթիլա լթմիշ օլտուղու մէմլէքէթլէրտէն մատտա Բրիվա, Տրինա վէ Լէնա արասընտա օլան թէքմիլ արագիյի ալաճաղ տը։ Սըրպիա, Վիզկրատտա գատը թէվֆիյի հուտուտ իյլէեէճէք տիր։ Պու կիւն բրէնս Միխան Նեչի թէրք իթտիր։ Պաղը պէյէր վէ դաթօլիք բուէսատասընտան միւրէքքէպ օլան պիր Պէշնագ հէյեէթը մէպուսսի, Պոնատա Ավսթրիա ասքէրի իգամէթինի թալապ իշին Նակապրիաեա կիթմիշլէր տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎՈՍՓՈՐԵԱՆ ՍՈՒԲՀԱՆԴԱԿ

Կոսկէթաներուն Նոր վաստակի պուռմը. — Ֆէրահէ՞թ կէ Ֆիստան. — Հանասչահական կառավարական բոկերութիւն. — Լ. ոգիրի մը խնդիր 50 բօլ իմիէրիալի.

Պատերազմը վերջացաւ, սուլտանները նուագեցան, և ահա՛ մեր Հայ լրագրագիտները սկսան իրենց սովորական ջրջանին մէջ մտնել, իրար բզիտել, իրար

նախատել և իրենց ընթերցողաց գլուխը ճաթեցնել։

Բարի յաջողութիւն այդ պարոններուն։

Սա մի այնպիսի վարպետորդի հնար է, գիւտ է քու ստակովդ ապրելու, ուտելու, խմելու և զուարճանալու, որ չիտակը չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ համար այս գիւտը մեր մէջ հնարողին մինչեւ հիմայ ո՛չ մի արձան տնկող եղաւ և ո՛չ մի դափնեայ պսակ տուող։

Մտածէ՛ անգամ մը, դու կաղէթաճի ես, մի Հայ կաղէթաճի, չես այնքան ուսեալ, հմուտ և գիտուն որ քեզնից պատուական յօդուածներ շարագրես և մեր ազգը կրթելու, յառաջացնելու և հարստացնելու միջոցներու վրայ ճառես, քու է՛ն չատ գիտցածդ Գաղիարէնն է, կառնես մի եւրոպական թերթ և մեր Ֆրէնկ ախպերոց ափեղցիեղ գրածները «պասմա գաղլեպ» կը թարգմանես ու կը տպես։ բայց գիտե՞ս ե՞րբ կրնաս համով հոտով այս տըպածդ ինձի ծախել և իմ ստակս առնել։ երբ երկու տէրութիւնք պատերազմի յայտարարութիւն կընեն, երբ հինգ վեց չատարարութիւն կընեն, երբ քաղաքներ, գիւղեր, տուներ կը կործանին, կայրին, աւերակ կը դառնան։ երբ անհամար մարդիկ կաղքատանան, կը փճանան և սովալուկ կը մեռնին, ալն։ ալն։ ահա՛ այսպիսի դէպքերու ատեն կառնեմ այն քու «պասմա գաղլեպ» թարգմանածդ և երեկոյին իմ գլանիկը ձեռիս կը կարդամ զայն ու կը զուարճանամ։

Բայց երբ կանցնին այդ իմ յիշած պարագայք, երբ այլ ևս ո՛չ մարթաղ կայ, ո՛չ այրող և ո՛չ սովէ մեռնող, ի՞նչ պիտի թարգմանես ու տաս ինձի որ կարդամ։ — Իսկիւտարի գողութի՞ւնը, այդ կուռնելիոս աղայէն աւելի մանրամասնարար կրնամ լսել։ — Ֆէնէրի հրդեհը, այդ ալ պէքճի պապան ձրի կիմացնէ ինձ օր մ՝ առաջ։

Այլ ևս չը քշուիր, չես կարող ծախել ուրեմն քու կաղէթադ, կը խորհիս, կը մտմտաս, ի՞նչ ընես։ . . .։

Ահա՛ կը գտնես ճարը, միակ միջոցը քու գործը յառաջ տանելու, ասոր անոր ըստակը չահելու, կ՝սկսիս կռուիլ քեզ նման կաղէթաճիի մը հետ, դու անոր տն քեզի կաղէթաճիի մը հետ, չատ անգամ կը հայիրար կ՝անպատուէք, չատ անգամ կը հոյէք իսկ, ձեր երկուքի ալ ըսածները ո՛չ դուք կը հասկնաք և ո՛չ ձեր ընթերցողները, բայց կունենաք ընթերցողներ, ձեզ ծափահարողներ և ձեզի ստակ վատկցնողներ։ վասն զի մեր մէջ այդ տեսակ կռիւներու փէս նետողներ չատ կան։

* *

Է՛հ, երեսուն տարի կայ որ ես լրագիր կը կարդամ, ո՞ւշափ այսպիսի կռիւներ տեսայ մեր լրատերթից մէջ։ կրօնական խնդրոց վրա՞յ կռուզես, ես չատ գիտեմ դոքիչ գիտեսի՞ վրայ, ո՞ւրը յիշեմ։

Ամենէն զուարճալին և ամենէն ծիծաղաշարժը իմ տեսածներուս մէջ Արշալուսոյ խմբագիր Գ. Ղուկասի Գոլոյ մի լրագիր հետ բացած երկու անմահական վիճաբանութիւններն էին որ եղան։

Սոցա մինն էր այն թէ՝ մեր հանրմները «փէրանէ՞» հագնելու են թէ «ֆիստան», և իսկ երկրորդը թէ՝ մեք մեր տղամարդոց ինչ ըսելու ենք, ամիրա՞, աղա՞, պարո՞ն թէ տէր։ Կռիւը վեց ամիս տեւեց և ո՛չ մինին ըսածը եղաւ։ մեր ցկնորսաց կանայքն անգամ «ֆէրանէնին» հանեցին ու ֆիստան հագան, և ամեն մարդ հիմայ անխտիր «էֆէնտի» է, միայն Արշալոյսն է որ տակաւին յամառած կեցեր ամենուն «էոէր» կ՝ըսէ, կարծես թէ 2 միլեոն Հայ ազգամարդիկ ատրտէր եղած ըլան։

* *

Ես մեր հայ կաղէթաճիներուն մի այլ եղանակ իրարու հետ կռուելնին և ստակ չահելնին ալ տեսած եմ։

Այս եղանակը կրնանք անուանել Համաշխարհական Կռուարարական ընկերութիւն։

Ահա՛ քեզ երկու կաղէթաճի, երկուքն ալ իրենց ապիկարութեամբը «քէսաուութեան» հանդիպած են, իրենց թերթը առնող կարդացող չկայ, գրաւարներնին ստակ կ՝ուզեն, նոքա չունին որ տան, ի՞նչ ընեն։ — մեջէրնին խօսք մէկ կընեն, մինը յանկարծ այ՝ ինչ կամ այն ինչ ստակաւոր աստիճանաւորդի, վարդապետի կամ եպիսկոպոսի վրայ սուտ ու մուտ բաներ կը գրէ և կը տպէ։ միւսը կ՝երթայ կը գտնէ այն յանիրաւի ամբաստանեալ խեղճ վեղարաւորը, կը խոստանայ զայն պաշտպանել, քիչ մը ստակ կը կորզէ Հայր Սուրբէն, կէսը գաղտնի մարդ չտեսած իր պաշտօնակցին կուտայ, իսկ հասարակութեան առաջը ամենալկտի վիճաբանութիւն մ՝է կը բանայ նորա դէմ։

Եթէ յանիրաւի ամբաստանեալ Հայր Սուրբի քսակը պարարտ է և ինքը քիչ մը յիմար, ա՛լ իսերը տես անոր, կռիւը կ՝երկարի, ամիսներով կը տեւէ, վեղարաւորը իր անունն ալ կը կորսնցնէ, ստակն ալ, և երկու կռուող պաշտօնակից «ախպարներ» երեկոյները իրենց դատաթները միատեղ կը դատարկեն ու կը ծիծաղին նորա քթին։

Ա՛հ, ասոնցմէ քանի՞ն և քանի՞ն տեսայ ես, և ի՞նչ պատմութիւններ լսած եմ այս տեսակ ընկերական կռուարարութեանց մասին։

* *

Բայց եթէ կան ու կը գտնուին այնպիսի միամիտ Ս. Հայրեր որք այն կաղէթաճիներուն թակարդը կը մտնեն ու նոցա փորը կը կշտացնեն, կան նաև այնպիսի վարպետորդի վեղարաւորներ որք այն կաղէթաճիներուն քիթէն կը բռնեն ու նոցա բանեցուցած չահախնդրական հնարքէն իրենք կը չահին։

Օրինակ,

1867ին, — կը տեսնե՞ս որ թուականն ալ կը յիշեմ, — Պոլսոյ մէջ հրատարակեալ երկու Հայ լրատերթի, Ռուսաստանցի հարուստ Արքեպիսկոպոսի մը համար կռուռնուելով, մինը զայն ի խորս անդնդոց կ՝էջուցանէր, և միւսը երկինքին եօթը «խաթը» կը հանէր։ Այս վերջին կաղէթանոցատակաւին իր հրատարակութիւնը կը շարունակէ։

Մի և նոյն միջոցին Պոլսեցի Հայր Սուրբը էջմիածին կ՝երթայ, եպիսկոպոս կ՝ըլլայ, և երբ կը պատրաստուի Պ լիս վերադառնալու, Որբազան այն . . . Ռուսաստանցի հարուստ Արքեպիսկոպոսը կամելով վարձատրել յիշեալ լրագրին անձնուէր պաշտպանութիւնը, նորապսակ Սրբազանին 50 բոլ իմբէրեալ կը յանձնէ որ անոր տայ։

Իսկ յիշեալ Սրբազանը, — և ահա՛ այս տեղէ ծիծաղելին, — Պոլիս կը դառնայ, այն 50 բոլ իմբերիալով «բախլավա» ներ կ՝ուտէ, «հիւմմաս չէրպէթ»ներ կը խմէ. և տակաւին այն խեղճ լրագրապետը կ՝սպասէ իր վարձատրութեան։

Պալէատէքի պէնատէ պաղը ղաղէթաչարը վէ պիր բուհպանքն իսիմլէրի տալրը զէքր իսիլիպ, վէ տահա սայիր պաղը իսի զէքր իսիլիպ, վէ տահա սայիր պաղը ճիւմլէլէրի վար իսի իսէ տէ, մէսլէքիմիզէ էլ մէրմէտիկինտէն, հէմ իսիմլէրի գալտրըմը, վէ հէմտէ մէգքիւր ճիւմլէլէրի հագիմիզ օլտուղումուզատան, իրսալինէ հիմմէթ իսէն գաթատէ օլ պապտէ մագուր տիլէրիզ։

—

Նասըլ քի իլան իսիլմիշ չտի, պու կիճէ, Օրթաքէօյ մէքթէպի մէնֆատթանա վէրիլէճէք օլան պալօ վիրիլմիշ, վէ բէք չօղ իզտիհամ վէ միւթէպէր ֆամիլեալար հաղբը պուլունմուշլար տըր։

Զանն իտէրիզ քի, մէնֆատ հասըլ օլմուշ տուր։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՄԸ

Էսկ. Ամ. 27 փեար. ազչ. գր.	09	10
Էսկ. Ամ. 28 » սպկ. սչ.	09	2
Էն եիւքսէք	09	15
Էն աշաղը	09	12
Սասթ 6	09	12 1/2
Իթիդ. 63 (Մութաֆ) 6 0/0 ֆ.	40	
» 65 (Մութաֆ) 6 0/0 ֆր.	40	
» 1869 (Բինար) 6 0/0	38	
» 1872 (Պոնտիս Թրէզոր) 9 0/0	15	
» 1873 (Բինար) 6 0/0	36	1/2
Բուվէլի Շէմէնտոֆէր 3 0/0	30	1/2
Բէնքոր փր.	2	1/2
Էվվալէպէզ փր.	1	
Ագչէ Ֆայիզի 0/0	12	

—

ԱԳՍԻՕՆԱԼԱՐ ԳԻՆՈՒԹԸ

Բրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	2	10
Յոսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. զր. ք.	3	5
Ամանաթ Գանդասը	3	8
Յոսիէֆէ Օթաման Լ. Ս. գ. ք.	2	10
Թրանվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք.	100	
Լավրիամ (մաստէն) գ. ք. ֆր.	62	

—

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշան	Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109	
Ֆրանսըզ ալթունու	86	37
Բոլ	89	
Դերբիմից ալթունու	50	35
Պէեազ մէհիտիյէ ֆարգը	6	12
Մէթալիք ֆարգը	21	
Պէշլիք ֆարգը	20	20
Պագըր ֆարգը	79	
Դարպոն գայմէսի գարիք	8	35

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	284 20
Էն աշաղը	275
Սասթ 6	275

Պագրը հիսապը իլէ, 100 ղ. ուչլուգ դայմէ, 65 զուրուշ 10 փր.

ԻԼԱՆՆԵՐ

ՏԷՐԻՍԱԱՏԷԹ ԹՐԱՄՎԱՑ ՇԻՐԲԷԹԻ ԻԼԱՆ

Սաման իլէ օթըն վէ չիրքէթէ լիւզումի օլան էշեայի սայիրէ ֆիեաթընընն կիթտիքճէ իւսթէ գոյմասը հասէպի իլէ, չիրքէթին իտարէ մէճլիսի, Թրամվայ արապալարընընն իւճրէթի նագիէէսինճէ պագը կէօնա թատիլաթ իճրասընա դարար վիրմիշ, վէ պինապէրին, մարտ 1/13-ին իթիբարէն մէվի զըլարընն ֆիեաթը զիյրաէ կէօսթէրիլմէյէ վէճհ իւզրէ օլաճաղը էհալիեէ իլան օլունուր։

		Մինճի մէվզը	Չինճի մէվզը
		Բարա	Բարա
Պէրինճի խաթթ	Գալթ. Պէշիք. Օրթա.	100	60
	Գալաթա, Գաղաթշ.	60	40
	Գաղաթշ, Պէշիքթաշ	50	30
	Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ	50	30
Իքինճի խաթթ	Էմին էօնիւ, Ագսէրայ	120	80
	Էմին էօնիւ, Ս. Մահմուտ	80	60
Իրգինճի խաթթ	Լանկա, Եէտի գուլէ	80	
	Լանկա, Ս. Աղահամամ	60	

Ամբէրլէրատէն հէր խաթթ իչին 30 փր. ալընը։

Պալէատէ կէօսթէրիլէն ֆիեաթլար, դայմէ 100 զուրուշ հիսապը տըր։

Տէրիսաատէթ, 4 մարտ 1878

—

Թօրխանէյի ամիրէ մալինտէն Թօրխանէ Սիրքէճի իսկէլէսինտէ վագը Տէյիրմէն մահէլլէյէ տէրունինտէ պուլունան իւչ պապ տիւքքեանքն միւտտէթի գօնթրաթօսու միւնգազիեէ օլտուղու ճիհէթլէ, 1294 սէնէսի մարտընն իքինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ միւզայիտէսի իճրա օլունարագ, զուհուր իտէճէք թալ՝պինէ իհալէ օլունաճաղընտան, իսթէք իտէնլէրին չէրայիթ վէ թաֆսիլաթը լաղըմէյի անլամագ իւզրէ, եէվմի մէղքիւրէ գատար, Թօրխանէյի ամիրէ մէճլիսի լէվազիմ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իւլէմէլերի։

ՍԻՐԱՔ

ԵՒ

ՍԱՄՈՒԷԼ

ԲԱՐԻ ՀՕՐ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

ԳՐԵՑ ԽՐԻՄԵԱՆ ՀՍՑՐԻԿ

ՑԻՇԱՏԱԿ

ՀՕՐ ՀԱՆԳՈՒՑԵԼՈՅ

ՑԱՆՄԱՀՈՒԹԵԱՆ

Գ. ԷՄԱԵԱՆ

Զայս գրակերտ մահարձան կանգնեն

ՀԱՑՐԱՄԷՐ ՈՐԴԻՔ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՒ ՄԿՐՏԻՉ

ԵՂԲԱՐՔ ՀԱՐԱԶԱՏ

ՈՒՂԵՐՁ

ԱՌ ԳԵՐԱԶՆԻԻ ԵՂԲԱՐՍ Ց. ԵՒ Մ. ԷՍԱԵԱՆ

Մէղքիւր քիթապ պիրէր եիկիր՝ միլիք գայիմէէ սաթըլմաղտա տըր։

ՍՈՀԻՊ ՂԱԶԷԹՈՒ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատ ԲԷՆՉԷՄԻՀ-բազարընտա Ն. 41 իրսի խանընտա

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նոր Լոնդրա վէ էտինպուրկ եանղընտան սիկուրթա գումբանիասը

	Ինկ. Լր.
Ասլ սէրմանէ	2,000,000
Էքսթրա սէրմանէ	250,000
Եանղընն չիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ	
Իհթիեաթ ագճէսի	1,040,744
	1,290,744
1875 սէնէսինտէ սաֆի քեարը	917,178

NORTHERN ASSURANC COMPANY

ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Նոր Լոնդրա եանղընտան սիկուրթա գումբանիասը

	Ինկ. Լր.
Ասլ սէրմանէ	3,000,000
Էքսթրա սէրմանէ	150,000
Եանղընն չիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ	
Իհթիեաթ ագճէսի	380,000
	530,000
1875 տէ Սաֆի քեարը	351,000

Ահիպ իսկա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանիասլարընընն ԳԻՐԼԷՆՄԻՆ ամէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն սիկուրթասը իչին չօղ գօսայըգար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունմուզունու, քէնտի պիր չօղ միւրթէրիլէ ինէ, վէ ինթանպօլուն լաղպէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէղքիւր գումբանիասլար, քէնտի տարիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ, սիկուրթաեա թուրթուգալարը էպինիէլէրի, պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր, Եանղընն սիկուրթասը իչին վիրտիքլէրի գօլայըգլար իլէ պիր չօղ իշ եարմաեա միւգթէտիր տիրլէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ Հիվար չէհիր վէ քէօյլէրտէ՝ էպ՝իյէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տըր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալումատ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Բէրաքան-խանընտա 5 նիւմէրօ մագազասա միւրաճաաթ իլլէմէլերի։

Մէղքիւր գումբանիասլարըն ամէնթօսու

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ